

TŘI KOUZELNÁ SLŮVKA

MARTIN VALENTA

(Ředitel školy, Střední odborné učiliště plynárenské Pardubice)

Vánoční svátky se kvapem blíží a s nimi očekávání příjemných dní a dlouhých zimních večerů provoněných vanilkovými rohlíčky, ozářených světlem svíček a znějících těmi nejkrásnějšími českými koledami. Kdo by se netěšil? Na chvíli klidu a pohody. Na setkání s nejbližšími. A samozřejmě také na pohádky! Na ty se těší nejen děti. Na pohádky plné kouzel a na kouzelnou atmosféru Vánoc, jež na nás dýchne z Ladových obrázků. Stačí se zadívat a... snít. A najednou cítíme, jak nám pod nohama křupe sníh a v chaloupce vyzdobené jmelím se od kachlové pece rozlije hřejivé teplo. Teplo, které hřeje nejen na těle, ale i u srdce. Teplo domova.

Cesta tepla do našich domů a bytů bývá přitom často docela složitá, že se opravdu blíží kouzlu. Kouzlu lidského důvtipu a umu, zkušeností i odvahy. Ta tři kouzelná slůvka, díky kterým si můžeme užívat příjemnou atmosféru domova, často nepůsobí vůbec zvláštně. Každý z nás je už někdy viděl, každý je někdy četl. Na štítu firmy, na reklamním letáčku, na billboardu, na dodávkovém automobilu...

Jsou to slova

VODA – TOPENÍ – PLYN

Vytáčet telefonní číslo havarijní služby nebo firmy, která má tato tři slova v nabídce, znamená mít problém. Nikdo si nepřeje řešit nenadálé komplikace, když v kuchyni a koupelně přestane téct voda, nebo je jí naopak příliš tam, kde by vůbec být neměla. Nikoho nepotěší, když radiátory zůstanou během zimy studené. Ale co když...? A právě teď, když se blíží Vánoce... ach jo. To je ale smůla! Víme o někom, kdo nám pomůže? Máme známého instalatéra, topenaře nebo plynaře? Někoho, kdo spolehlivě, rychle a kvalitně opraví závadu? Pokud ano, máme velké štěstí!

EVA SÝKOROVÁ

(Učitelka odborných předmětů na Středním odborném učilišti plynárenském Pardubice)

Že chci učit, jsem věděla už na gymnáziu, kde mě pro chemii získal právě skvělý učitel. Po maturitě jsem tedy vystudovala obor chemické inženýrství na VŠCHT v Pardubicích. Pracovala jsem ve výzkumu, také jsem ale absolvovala doplňující pedagogické studium a dalších patnáct let strávila ve školství. Deset let jsem působila

ve společnosti zabývající se budováním inženýrských sítí včetně plynovodů. Když se však naskytla příležitost vrátit se k výuce, dlouho jsem neváhala.

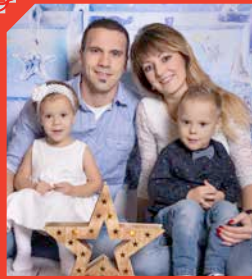
Učit pro mě znamená žít se tím, co mě baví, a ráda vidím, když se to podaří i mým studentům. Žáky připravujeme v tříletých oborech mechanik plynových zařízení, instalatér či kominík; učíme ale také budoucí maturanty, mechaniky instalatérských a elektrotechnických zařízení a techniky plynových zařízení a tepelných soustav.

Fenoménem posledního desetiletí jsou nové trendy nejen ve vytápění, ale také v chladicích a klimatizačních technice. Poptávka po technicích v této oblasti je obrovská. Proto reagujeme na nové požadavky zavedením maturitního oboru zaměřeného na tepelná čerpadla, klimatizace a vzduchotechniku.

Vzdělávání žáků vnímám jako přípravu pro život. Pro život osobní i profesní. Svět se vlivem moderních technologií mění. Mění se způsob uvažování, mění se priority i hodnoty, mění se způsob života, zejména mladé generace. Jedna jistota ale zůstává. V každé době a v každé společnosti se vždy uplatní ten, kdo něco opravdu umí. Odborník. Specialista. Mistr svého oboru či řemesla. V tomto duchu se snažíme připravovat pro život i naše žáky, budoucí techniky, kvalitní a spolehlivé řemeslníky. Dnes totiž znovu platí ono známé rčení: „Řemeslo má zlaté dno“.

Naše domy a byty jsou jako lidské tělo. Nestačí jen kosti a svaly. Tělo musí žít! Musí mít srdce, tepny a žíly, kterými proudí krev, plíce k dýchání i řídicí systém, mozek a lidské smysly. Aby dům žil, nestačí jen stěny, střecha, okna a dveře. Fungovat musí rozvodny elektřiny, vody, topení, plynu...

Obor, který se životem domu zabývá, označovaný zkratkou TZB (technická zařízení budov), prochází v posledních desetiletích dynamickým rozvojem a změnami. Práce instalatéra nebo plynaře dnes a před dvaceti lety je téměř neporovnatelná. Svě o tom vím nejen já, ale i moje kolegyně a kolegové, kteří náš obor velmi dobře znají tak říkajíc z první ruky...

MICHAL PLOSZA

(Absolvent, Střední odborné učiliště plynárenské Pardubice)

Jmenuji se Michal Plosza a je mi 29let. K plynařině mě přivedl můj tatínek, který se aktivně věnuje servisu a údržbě plynových spotřebičů. Nejprve jsem se musel probrat oborem Mechatronika a po úspěšné maturitní zkoušce následoval jednorozční obor – Mechanik elektrických zařízení. Proto, abych mohl pracovat společně s otcem, což byl původně i můj plán, jsem

v letech 2011–2014 úspěšně dokončil i další obor, a to – Mechanik plynových zařízení, kde mě následně paní Slavíková ve třetím ročníku doporučila na praxi k firmě RWE (dnes GridServices). Ve firmě se mi moc líbilo a o to větší radost mi pak udělalo, když mne kontaktovali s nabídkou práce a pozváním k pracovnímu pohovoru, který jsem vyhrál. V říjnu 2014 jsem tedy nastoupil na pozici – Inspektor plynových zařízení. Práce obsahovala kontrolu těsnosti plynárenské sítě, přes opravy a údržbu. Po dvou letech jsem se posunul na pozici – Technik plynových zařízení, kterou vykonávám dodnes. Náplň práce je velice obsáhlá, přes schvalování pracovních postupů, posuzování projektové dokumentace, revize, řešení výkopů, návrh opravy plynových zařízení, atd...

Závěrem bych chtěl poděkovat plynárenskému učilišti v Pardubicích, za kvalitní a odborný přístup, díky kterému mohu dělat to, co mě baví a paní Slavíkové, která mi dala možnost se do firmy dostat na praxi.

LENKA KOVAČOVÁ

(Výkonná ředitelka, Český plynárenský svaz)

Celý svůj profesní život pracuji v energetice a musím říct, že nebyl snad ani jeden jediný (pracovní) den, kdy bych se nudila nebo se něčemu novému nenačila. A dovolím si volně parafrázovat heslo mé dlouholeté kolegyně Dany Drábové, kterým se také snažím řídit: den, ve kterém se něco naučíte, nebyl marně prožitý...

Přímo v plynárenství působím relativně krátce, ale musím říci, že mě nadchlo. Nejen nesmírně příjemnými mezilidskými vztahy, které jsou velmi důležité pro dlouhodobou spokojenost člověka v zaměstnání, tak i vysokou úroveň profesní cti a odbornosti. Také proto patří naše plynárenská soustava k jedněm z nejobstojnějších a nejspolehlivějších vůbec. Naši občané nebyli nikdy vystaveni riziku nedodávek plynu ani v případě významných geopolitických konfliktů. Je to právě díky skvělé úrovni našich zaměstnanců a odpovědnému přístupu všech firem na trhu. Co je ale nesmírně důležité, že je to obor nesmírně dynamický, práce v něm je zajímavá a je čím dál více ovlivňovaná nejnovějšími technologiemi na všech úrovních zaměstnání – vždyť kdo si může během pracovní doby třeba „hrát“ s dronem :-). Zároveň před námi stojí významný úkol transformovat se na nízkoemisní budoucnost, abychom přispěli svým dílem k omezení klimatických změn a k ochraně životního prostředí, a zde se pro další generace mladých plynařů otvírají zcela nové příležitosti a výzvy. Jsem přesvědčena, že je zvládneme s přehledem. Ale rozhodně k tomu budeme potřebovat pomoc od mladé generace, která musí do plynárenství přijít, a věřím, že nebude litovat. Vidím to u všech svých kolegů, že se jedná o lásku a věrnost (minimálně vůči odvětví plynárenství) na celý život!

DAGMAR LEDEREROVÁ

(Ředitelka investiční výstavby, Úsek investiční výstavby, GridServices, s. r. o.)

Má řemeslo zlaté dno? Budu vám vyprávět příběh, který vám bude povědomý.

V jedné malé vesnici na severu Čech žili dva kamarádi. Znalí se už od školky. Společně chodili na fotbal a do kroužku Mladý hasič. Ani jednomu moc učené nešlo, přesto i ve škole seděli tvrdohlavě vedle sebe. Od šikovné spolužačky by mohli opisovat a výsledky by byly rázem lepší. Třídní učitelka byla shovívavá k jejich výsledkům z matematiky a chemie, protože věděla, že jsou to slušní kluci, kteří tomu učení moc nedají, ale ruce mají šikovné. V tátově dílně si dali do kupy první motorky a občas vyrobili nějaký dárek z kovu nebo dřeva. Paní učitelka jejich zručnost obdivovala a měla jasno, čím by se tito dva kluci měli živit.

Martinova maminka však chtěla ze svého syna mít manažera nebo aspoň úředníka. Vždyť její muž celý život lezl po střechách, v zimě i v horku a co vikendů strávil na melouchách. Její Martínek se bude mít líp! A tak se jejich cesty rozešly. Honza se vyučil svářečem a Martin s odřenýma ušima dokončil ekonomku. Ve třídě patřil k nejhorším a maturitu udělal jen díky tomu, že matika nebyla povinná. Maminka často hořkovala: „Co s tím naším klukem bude?“

Honza patřil mezi nejlepší svářeče a tak si ho již během školy vyhlédla jedna plynařská firma. Dělal pro ně brigády a už na škole si vydělal pěkné peníze. Stačilo to na novou motorku a pozvat holku do kina nebo na diskotéku taky nebyl problém.

Po maturitě oba nastoupili do stejné stavební firmy. Martin do účtárny a Honza na stavby, do výkopu. A jak to s nimi dopadlo? Honza časem patřil mezi ty nejzkušenější svářeče, a když přišly svářečí automaty, tak byl první, kdo si vyzkoušel, jak se s nimi sváří. Stavěl plynovody pro celých Čechách a také v Polsku a dokonce v Číně, kde jeho firma dostala zajímavou zakázku. Měl se dobře, postavil si dům, koupil si nové auto a bylo dost peněz i na zahraniční dovolené. Svého syna vedl k řemeslu už od mala, aby mladý neměl obě ruce levé. Martin nosil košili a kravatu a seděl v teplé kanceláři, jak si jeho maminka vždycky přála. Jen ta práce ho nebavila! Byl svědomitý a pracovitý, likvidoval faktury a toužil marně po místě vedoucího. Jenže to už by musel dělat analýzy, počítat prognózy a na to on neměl. Splácel hypotéku a šetřil na ojeté auto. Tajně záviděl Honzovi. Vydělával slušné peníze a neměl strach, že při nějaké organizační změně přijde o práci. Jeho vezmou všude. Dobrých svářečů je málo.

Když přišel důchodový věk, tak Martinovi ve firmě poděkovali za roky strávené v účtárně a vyměřili mu důchod. Když se se ženou trochu uskromní, tak nějak vyjdou. Snad auto ještě pár let vydrží a na barák nebude potřebovat větší investice. Ještě, že se syn vyučil tesařem a má svoji firmu, která ho velmi dobře živí. A že celý den leze po střechách, v zimě a v horku?

Komu by to vadilo? Vždyť řemeslo má zlaté dno!

SVATOSLAVA TURENOVÁ

(Manažerska vzdělávání, ewic, Energeticko-vodárenský inovační klastř z. s.)

Z pohledu našeho klastřu a zároveň mého osobního, jako ženy, je potřeba dát prostor novým technologiím, jejichž využití je nezbytné nutné především pro aplikaci energetické decentralizace, soběstačnosti a bezpečnosti, a to prostřednictvím využívání obnovitelných zdrojů jako např. solární energie, větrná energie, vodní energie, tepelná čerpadla apod. Důvodem je především masivní rozvoj nového trendu eko-mobility.

Věda jde kupředu, chceme chránit životní prostředí. Nezbyvá, než se obrátit k těmto novým technologiím. Ale potřebujeme někoho, kdo tyto technologie navrhne, vyprojektuje, zrealizuje, kdo je bude umět servisovat a provozovat.

V tom vidím pro mladé absolventy se „zlatými českými ručičkami“ veliký potenciál a uplatnění, tak jak tomu bylo v minulosti vždy zvykem. A našim úkolem je vytvořit pro vzdělávání těchto oborů maximum tak, abychom obstáli v nemalé evropské konkurenci.

EVA MALINOVÁ

(Ředitelka úřadu, Krajská hospodářská komora Pardubického kraje)

Krajská hospodářská komora Pardubického kraje má mezi svými členy kromě podnikatelů a živnostníků i mnohé střední odborné školy. Jednou z nich je Střední odborné učiliště plynárenské Pardubice, které je skladbou vyučovacích oborů v naší republice zcela jedinečné. Asi před třemi lety, tedy krátce poté, co se škola stala naším aktivním členem, jsem měla možnost seznámit se zblízka s obory, které se na plynárenském učilišti vyučují. A od té doby i já vím své. Nikdy bych nevěřila, že já, žena (blondýna :-;) na první dobrou bez problémů „svařím“ plastovou trubku. A tak mohu potvrdit slova pana ředitele Valenty – ze své vlastní zkušenosti vím, jak moc se za posledních dvacet let změnila práce nejen instalatéra či plynaře, ale i svářeče, obráběče, nástrojáře... A nejen jejich práce, ale také prostředí, ve kterém pracují. A vím taky své o tom, že staré známe úsloví o řemesle, které má zlaté dno, platí dnes „meganásobně“.

MARCELA STUHLÍKOVÁ

(Generální ředitelka, Moravský plynovstav, a. s.)

Česká republika a bývalé Československo vždy bylo a dosud stále je průmyslovou zemí. Průmysl však vyžaduje technicky vzdělané a manuálně zručné pracovníky. Těmto potřebám bylo v minulosti školství přizpůsobeno, v současnosti to již zdaleka neplatí.

Potřebujete rekreologa, politologa, finančního poradce, pojišťovacího makléře? Žádný problém.

Potřebujete instalatéra, zedníka, zámečníka, elektrikáře, plynaře? Než ho seženete, pěkně se zapotíte a pak si hezky dlouho počkáte než na Vás přijde řada.

Řemeslné potřeby společnosti již dnes nejsou a do budoucna nemusí být zajištěny. Školství produkuje převážně humanitně vzdělané lidi a jako by „zanevřelo“ na vzdělání v profesích, které byly a vždy budou zlatým dnem. A především – bez těchto profesí se žádná společnost neobejde!!!

Pišu z vlastních zkušeností – jmenuji se Marcela Stuchlíková a jsem ředitelkou společnosti Moravský Plynovstav, a. s. Firma se prioritně zabývá výstavbou plynovodních systémů všech tlakových úrovní a montáží technologií na úpravu parametrů zemního plynu a ropy.

Plynárenství bylo „srdcovou záležitostí“ lidí, kteří v něm pracovali a rodiče byli často příkladem pro budoucí profesní kariéru svých dětí. Tento trend se po sametové revoluci přetrhl a sehnat mladé lidi s aspoň trochu technickým myšlením a manuální zručností je obrovský problém. Obor přitom nabízí zcela unikátní profese – strojník trubouklačče, svářeč oceli, operátor svařovacích automatů pro montáž plynovodů v terénu atd.

Všechny uvedené profese jsou vysoce žádané a dnes doslova „placené zlatem“. Nevyužijeme-li zkušenosti těch, kteří jsou na hranici důchodového věku a mohou je dosud předat novým pracovníkům, budeme je v budoucnu drazé získávat např. na zahraničních trzích.

Distribuce a přeprava zemního plynu je státem regulovanou činností, což znamená, že vlastníci plynárenských sítí mají garantovanou „svou existenci“ při stanovené míře zisku. Jedná se o obor, kde „hrozba krachu“ těmto společnostem nehrozí a to ani v období, kdy ekonomický růst přejde do období stagnace nebo poklesu. Jistota zaměstnání je vysoká a to včetně společností, které oboru plynárenství poskytují stavebně montážní práce.

Jak jsem uvedla – obor poskytuje zajímavou práci, poskytuje vysokou garanci jistoty zaměstnání a se vstupem nových technologií do oboru i zcela nové a unikátní profese.

Větší zájem mladých lidí o obor plynárenství může zajistit, aby platilo i nadále, že české plynárenství patří mezi evropsky nejúspěšnější. Osobně si tedy přeji, aby se při rozhodování o budoucí profesní dnešní žáků devátých tříd vrátil „selský rozum“ našich předků, kteří si velmi dobře uvědomovali, že šikovně ruce ve spojení s chytrým mozkiem jsou největším bohatstvím člověka, které pomůže překonat i období největší nouze.